

УДК 378.147:004.9+37.018.43

**USE OF DIGITAL LEARNING ENVIRONMENTS IN THE PROFESSIONAL  
TRAINING OF FUTURE HIGH SCHOOL TEACHERS**

**ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ СЕРЕДОВИЩ У  
ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ  
ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**Яна Топольник**

доктор педагогічних наук, професор,

E-mail: yannetkatop@gmail.com

ORCID 0000-0001-7885-9454

ДВНЗ «Донбаський державний

педагогічний університет», Україна

**Yana Topolnyk**

D.Sc. in Pedagogy, Professor,

E-mail: yannetkatop@gmail.com

ORCID 0000-0001-7885-9454

SHEI "Donbas State Pedagogical

University", Ukraine

**ABSTRACT**

*The article examines the specifics of creating and using a digital learning environment in the professional training of future university lecturers. The relevance of the topic is determined by the rapid development of information and communication technologies (ICT) and the digitalization of education, which fundamentally transform the format of interaction between participants in the educational process, methods of organizing learning, and approaches to the formation of professional competencies of a new-generation teacher. The digital learning environment is viewed not merely as a set of technical tools, but as an integrated pedagogical system with its own functions, structure, design principles, and potential impact on the development of the future specialist's personality. The article defines the key functions of the digital learning environment: educational, communicative, adaptive, diagnostic, and organizational. It demonstrates that, when used with pedagogical justification, the digital environment contributes to increased student motivation, ensures variability in teaching methods and forms, activates independent work, and enhances professional reflection. Special attention is given to the necessity of developing digital competence in future lecturers, which encompasses not only technical skills and digital tools, but also the ability to critically evaluate and adapt them according to educational objectives and context-specific features. The author analyzes the challenges that accompany the integration of digital environments in higher education institutions: digital inequality, varying levels of ICT competence among students and instructors, risks of formalizing digital education, and ethical issues related to online communication. It is substantiated that, for the effective realization of the digital environment's potential, its components must be holistically integrated into the content and structure of educational programs, supported by professional development of educators and the establishment of favorable institutional and methodological conditions. The article emphasizes that the digital learning environment should not remain an auxiliary element in teacher training but should be regarded as a strategically important component of modern higher pedagogical education. Prospects for further research include the development of digital competence models, quality criteria for digital interaction in the learning process, and exploration of the psychological and axiological aspects of digital transformation in higher education.*

**Key words:** *digital learning environment, higher education institutions, professional training, future high school teachers, digital competence, educational technologies.*

**Актуальність теми.** Сучасні виклики, пов'язані з цифровізацією освіти, значною мірою трансформують традиційні підходи до професійної підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти. Активне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освітній процес зумовлює необхідність перегляду змісту, форм і методів викладання, а також переосмислення ролі самого викладача. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває проблема створення ефективного цифрового освітнього середовища, що не лише забезпечує доступ до освітніх матеріалів, а й створює умови для якісної взаємодії між учасниками освітнього процесу, розвитку критичного мислення, творчості, самостійності та цифрової грамотності здобувачів.

Проте в освітній практиці часто спостерігається формальне або технічно обмежене використання цифрових платформ, коли їх потенціал зводиться лише до розміщення освітніх матеріалів або тестування. Це, своєю чергою, не сприяє формуванню в майбутніх викладачів ЗВО здатності гнучко використовувати цифрові інструменти у власній педагогічній діяльності, інтегрувати ІКТ у методику викладання та критично осмислювати цифрові освітні практики. Крім того, недостатній рівень методичної готовності педагогічних кадрів, фрагментарність цифрової інфраструктури та брак сталих підходів до розвитку цифрової компетентності здобувачів обмежують можливості реалізації потенціалу цифрового освітнього середовища як інтегрованого елементу сучасної педагогічної освіти.

У такому контексті постає потреба у теоретичному обґрунтуванні та практичному моделюванні педагогічних умов, за яких цифрове освітнє середовище стане дійсно ефективним інструментом професійного зростання майбутніх викладачів. Йдеться про створення освітнього простору, що поєднує зручність, доступність, інноваційність і, водночас, забезпечує високий рівень дидактичної якості, академічної доброчесності та професійної рефлексії.

**Аналіз останніх досліджень та публікацій.** Проблематика цифрового освітнього середовища є предметом аналізу багатьох дослідників, таких як: В. Биков, Т. Вакалюк, О. Глазунова, О. Гриб'юк, А. Заїка, І. Козубцов, О. Маркова, Н. Морзе, В. Олексюк, М. Рассовицька, О. Романовський, О. Спірін, А. Стрюк, М. Шишкіна, Ю. Триус, Г. Ткачук та інші. Науковці визначають цифрове освітнє середовище як інтегровану систему інструментів, сервісів і ресурсів, що забезпечують підтримку та розвиток освітнього процесу. Попри значну кількість напрацювань, недостатньо досліджено питання педагогічної доцільності використання цифрових середовищ у підготовці саме майбутніх викладачів ЗВО.

**Формулювання цілей (мета) статті, постановка завдання.** Метою статті є аналіз потенціалу цифрових освітніх середовищ у процесі професійної підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти та визначення педагогічних умов їх ефективного застосування в освітньому процесі.

**Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.** Цифрове освітнє середовище (ЦОС) у

контексті професійної підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти слід розглядати як багатовимірну, динамічну та інтегровану систему, що поєднує в собі сукупність технічних засобів (апаратних і програмних ресурсів), електронних освітніх матеріалів, інформаційно-комунікаційних сервісів, цифрових платформ, а також педагогічно доцільних технологій і стратегій організації освітнього процесу. Така система не обмежується функцією забезпечення доступу до знань, а значно розширює можливості традиційного навчання, створюючи сприятливі умови для індивідуалізації та персоналізації освіти, формування гнучких освітніх траєкторій і підвищення ефективності освітньої взаємодії між здобувачами та викладачами.

Функціонування цифрового середовища передбачає реалізацію низки ключових цілей, зокрема – розвиток у здобувачів освіти критичного, аналітичного й системного мислення; формування цифрової та педагогічної компетентностей; опанування навичок роботи у команді, у тому числі в онлайн-форматі; розвиток комунікативної культури, здатності до рефлексії, саморегуляції, самоосвіти, а також адаптації до змін і нових викликів, що зумовлені інтенсивним розвитком цифрових технологій та цифровізації суспільства в цілому.

У такому контексті цифрове освітнє середовище не може розглядатися як допоміжний або факультативний компонент освітнього процесу. Воно має стати органічною складовою освітньої екосистеми закладу вищої освіти, спрямованої на досягнення сучасних цілей вищої педагогічної освіти – підготовки конкурентоздатного, мобільного, інноваційно орієнтованого викладача, здатного ефективно діяти в умовах цифрової трансформації освіти. Це передбачає глибоку інтеграцію цифрових технологій у структуру змісту освітніх програм, методів викладання, системи оцінювання, а також у професійну діяльність майбутнього викладача як суб'єкта і творця цифрового освітнього середовища.

У структурі професійної підготовки майбутніх викладачів цифрове освітнє середовище виконує низку взаємопов'язаних функцій, кожна з яких спрямована на забезпечення цілісності, ефективності та гнучкості освітнього процесу. Передусім варто виокремити освітню функцію, що полягає в забезпеченні доступу до якісного, актуального та різнорівневого освітнього контенту. Завдяки цифровим технологіям освітні матеріали стають не лише інтерактивними й мультимедійними, а й доступними в зручному форматі – у будь-який час і з будь-якого пристрою, що сприяє реалізації принципів мобільного та безперервного навчання.

Не менш значущою є комунікаційна функція цифрового середовища, що охоплює широкі можливості для ефективної взаємодії між учасниками освітнього процесу. За допомогою цифрових інструментів – зокрема онлайн-форумів, чатів, відеоконференцій, інтерактивних дошок, спільної роботи у хмарних сервісах – створюється середовище для обговорення, спільного розв'язання проблем, формування академічних і соціальних навичок.

Особливої актуальності в умовах цифровізації освіти набуває адаптаційна функція, що полягає у можливості конструювання індивідуальних освітніх траєкторій, що відповідають здібностям, інтересам, особистим запитам і темпу навчання кожного здобувача. Це створює умови для реалізації принципів інклюзивності, особистісно орієнтованого та гуманістичного підходів, що є

пріоритетними в сучасній педагогіці.

Значущою є також діагностична функція цифрового середовища, що дає змогу здійснювати оперативний моніторинг освітніх досягнень, впроваджувати інструменти формування оцінювання, використовувати аналітичні модулі для відстеження динаміки навчального поступу. Завдяки цьому забезпечується постійний зворотний зв'язок між викладачем і здобувачем, підвищується ефективність навчання та мотивація до самовдосконалення.

Окремо варто наголосити на організаційній функції, що полягає в оптимізації управлінських і логістичних аспектів освітнього процесу. Сучасні цифрові середовища дозволяють ефективно планувати й координувати навчальні заняття, автоматизовано поширювати освітні матеріали й завдання, налаштовувати календар подій, створювати індивідуальні графіки навчання та здійснювати контроль за виконанням освітніх активностей.

Отже, функціональна багатовимірність цифрового освітнього середовища забезпечує умови для формування нової педагогічної культури, де цифрова взаємодія стає невід'ємною складовою професійної діяльності викладача та ефективним інструментом досягнення цілей вищої освіти.

У сучасній освітній практиці закладів вищої освіти широкого поширення набули цифрові платформи, що виступають основою для організації дистанційного, змішаного та очного навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Серед найбільш функціональних і затребуваних варто відзначити такі платформи, як Moodle, Google Workspace for Education, Microsoft Teams, Canvas, а також низку спеціалізованих сервісів, призначених для створення віртуальних освітніх середовищ. Їх застосування забезпечує не лише зручний і систематизований доступ до освітніх матеріалів, а й створює умови для реалізації педагогічно доцільних форм активного навчання.

Завдяки цим цифровим інструментам викладачі мають змогу впроваджувати методи активного та інтерактивного навчання, серед яких: гейміфікація, проєктна діяльність, метод кейсів, змішане навчання (blended learning), перевернуте навчання (flipped classroom) тощо. Це сприяє підвищенню залученості здобувачів до освітнього процесу, формуванню навичок самостійної роботи, критичного мислення, командної взаємодії та відповідальності за результати навчання.

Окрім формування предметних знань, використання цифрових платформ орієнтоване також на розвиток загальнопедагогічних умінь, що є складовими професійної компетентності майбутніх викладачів. Зокрема, здобувачі вчаться планувати освітні заняття, проєктувати та створювати освітній контент, організовувати й моделювати освітню взаємодію, забезпечувати ефективний та своєчасний зворотний зв'язок, відстежувати індивідуальну та групову динаміку навчання. У такий спосіб цифрове середовище виступає не лише як інструмент викладання, а як середовище професійного зростання і самореалізації майбутнього педагога.

Разом із тим, ефективність використання цифрового освітнього середовища у професійній підготовці майбутніх викладачів закладів вищої освіти значною мірою зумовлена рівнем сформованості їхньої цифрової компетентності. Ця компетентність розглядається як інтегративна характеристика, що охоплює не лише технічне володіння цифровими

інструментами, але й здатність створювати, редагувати, поширювати та адаптувати цифровий контент відповідно до педагогічних цілей і завдань. Вона включає також навички ефективної комунікації в цифровому середовищі, зокрема вміння вести онлайн-дискусії, модерацію освітніх платформ, налагодження конструктивної взаємодії у віртуальних командах.

Окремо слід підкреслити важливість усвідомлення принципів цифрової безпеки, етики спілкування, дотримання академічної доброчесності в онлайн-просторі. Майбутній викладач має вміти критично оцінювати інформаційні ресурси, уникати плагіату, використовувати ліцензійні джерела, зберігати конфіденційність освітніх даних та формувати такі самі установки у здобувачів.

Цифрова компетентність не формується стихійно або виключно в результаті самостійного досвіду. Її розвиток потребує цілеспрямованої дидактичної роботи, впровадження відповідних змістових компонентів, методичних підходів і практичних завдань у структуру освітніх програм. Йдеться не лише про окремі курси з ІКТ або методики навчання із застосуванням цифрових технологій, а про системну інтеграцію цифрової компетентності в усі напрями педагогічної підготовки: як теоретичні дисципліни, так і педагогічну практику, науково-дослідну роботу, рефлексивну діяльність.

У цьому контексті цифрова компетентність розглядається не просто як один із компонентів професіоналізму викладача, а як необхідна умова його ефективного функціонування в сучасному інформаційно насиченому освітньому середовищі.

Особливої уваги в контексті цифровізації освіти потребує підготовка здобувачів до критичного, усвідомленого та відповідального використання цифрових ресурсів, що є актуальним з огляду на стрімкий розвиток генеративного штучного інтелекту (ШІ), автоматизованих систем оцінювання, цифрових асистентів, чат-ботів і сервісів автоматичної комунікації. Ці технології вже активно інтегруються в освітню практику, ігнорування їхнього впливу є не лише недалекоглядним, а й педагогічно необґрунтованим.

Майбутні викладачі повинні оволодіти не лише інструментальними навичками використання ІКТ, а й здатністю до критичного аналізу цифрових інструментів з позиції педагогічної доцільності, ефективності та етичності. Це означає, що важливим завданням підготовки є формування здатності оцінювати освітню цінність цифрових рішень, відокремлювати трендові, але малоефективні технології від дійсно результативних інструментів, що підсилюють освітній процес. У центрі уваги має залишатися не технологія як така, а досягнення конкретних освітніх цілей, розвиток компетентностей і особистості здобувача освіти.

У цьому контексті особливої ваги набуває усвідомлене уникання техноцентризму – підходу, що зосереджує увагу виключно на засобах і технологіях, відсуваючи на другий план зміст, методи й педагогічну логіку. Майбутні викладачі повинні навчитися інтегрувати ІКТ в освітній процес таким чином, щоб цифрові інструменти підтримували, а не замінювали педагогічну взаємодію, розвиток мислення, творчості, ціннісних орієнтирів.

Отже, цифрова грамотність педагогів майбутнього повинна мати критичну, етичну та рефлексивну основу, що забезпечить не лише технічну компетентність, а й здатність діяти усвідомлено в умовах технологічної

невизначеності та стрімких цифрових трансформацій.

Цифрове освітнє середовище в контексті професійної підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти має розглядатися не як додатковий інструмент або допоміжний ресурс до традиційних форм навчання, а як невід'ємний, системоутворювальний компонент сучасної освітньої моделі. Його інтеграція у всі етапи педагогічної підготовки сприяє не лише оптимізації організаційних процесів чи урізноманітненню форм подачі матеріалу, а насамперед – формуванню нового типу педагогічного фахівця, здатного ефективно функціонувати в умовах цифровізації освіти.

Цифрове середовище створює передумови для розвитку професійної суб'єктності, коли майбутній викладач усвідомлює себе активним учасником освітнього процесу, готовим до відповідального прийняття рішень, ініціативи та творчого пошуку. Воно також стимулює формування автономності, що проявляється у здатності самостійно планувати та здійснювати освітню діяльність, адаптуватися до змін, обирати ефективні інструменти й педагогічні стратегії.

Не менш важливою є інноваційність мислення, що формується у процесі критичної роботи з цифровими інструментами, аналізу освітніх технологій і впровадження нових підходів до навчання. Крім того, цифрове середовище слугує каталізатором для розвитку здатності до безперервного професійного самовдосконалення, оскільки відкриває доступ до необмежених ресурсів, спільнот практики, цифрових платформ з відкритими курсами, дослідницьких середовищ і механізмів рефлексії.

Усе це дозволяє стверджувати, що цифрове освітнє середовище має бути інтегровано в стратегію підготовки майбутніх викладачів ЗВО як ключовий фактор забезпечення якості, актуальності та конкурентоспроможності вищої педагогічної освіти в умовах цифрового суспільства.

**Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку.** Аналіз потенціалу цифрових освітніх середовищ у процесі професійної підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти дозволяє зробити низку узагальнень. Передусім, цифрове освітнє середовище виступає не лише інструментом технічної підтримки освітнього процесу, а й самостійним педагогічним феноменом, що формує нову якість взаємодії між учасниками освітнього процесу, сприяє підвищенню мотивації до навчання, розвитку професійної рефлексії, цифрової культури та автономності майбутніх педагогів. Його ефективне використання забезпечує реалізацію компетентнісного, особистісно орієнтованого та інтерактивного підходів, що відповідає вимогам сучасної вищої освіти.

Важливим є те, що цифрове освітнє середовище дозволяє інтегрувати інструменти, що забезпечують безперервність освітнього процесу, формувальне оцінювання, гнучкість освітніх траєкторій і широкі можливості для самостійної та проєктної діяльності. Разом з тим, використання цифрових технологій у професійній підготовці майбутніх викладачів вимагає системного підходу: наявності відповідної цифрової інфраструктури, готовності викладацького складу до впровадження інновацій, методичного забезпечення та нормативної підтримки. Особливої уваги потребує розвиток цифрової педагогічної компетентності, що має стати наскрізним компонентом освітніх програм

педагогічного спрямування.

Незважаючи на наявні здобутки, цифровізація вищої педагогічної освіти супроводжується низкою викликів, серед яких – цифрова нерівність, варіативність рівнів ІК-компетентності серед здобувачів і викладачів, ризики фрагментарного або формального використання цифрових платформ, питання академічної доброчесності в онлайн-середовищі. Ці виклики потребують подальшого науково-методичного осмислення та розробки ефективних моделей цифрової трансформації освітнього процесу.

Перспективи подальших досліджень полягають у визначенні критеріїв якості функціонування цифрового освітнього середовища, створенні моделей цифрової компетентності майбутніх викладачів, а також у розробленні навчально-методичного забезпечення для інтеграції цифрових інструментів у зміст педагогічної освіти. Окремого дослідження потребують етичні, психологічні й аксіологічні аспекти цифрової взаємодії в освітньому просторі, що має особливе значення в умовах зростання впливу цифрових технологій на особистість викладача і здобувача.

#### ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Заїка, А.О. (2020). Цифрове освітнє середовище як необхідна умова модернізації системи професійної освіти України. *Інформаційно-ресурсне забезпечення освітнього процесу в умовах діджиталізації суспільства*. (с. 216–219). Київ: Науково-методичний центр ВФПО.

Козубцов, І.М. (2023). Модель системи ступеневої підготовки майбутніх науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти до наукової діяльності в «цифровому освітньо-науковому середовищі». *Вісник науки та освіти*, 6(12), 414–430. Вилучено з <https://surl.li/tqhnhw>

Петренко, Л.М., Кучерявий, О.Г., Лавріненко, О.А., Тринус, О.В., & Козубцов, І.М. (2024). *Цифровий супровід професійної підготовки майбутніх викладачів у воєнний та повоєнний час*: зб. наук. праць. Київ: Вид-во ТОВ «Юрка Любченка». Вилучено з <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742926/1/Збірник%20наукових%20праць%202024.pdf>

Романовський, О.Г., Кайдалова, Л.Г., Романовська, О.О., & Науменко, Н.В. (2022). Цифрові освітні технології у підготовці майбутніх викладачів вищої школи в умовах карантину. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 1(87), 255–277. Вилучено з <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740039/1/Олександр%20Георгійович%20Романовський.pdf>

Ткачук, Г.Е. (2021). Формування цифрового освітнього середовища для підвищення якості підготовки здобувачів освіти. *Управління якістю підготовки фахівців в умовах цифрової педагогіки*. (с. 83–85). Харків: КП «Міська друкарня».

#### REFERENCES

Zajika, A.O. (2020). Cyfrove osvithnje seredovyshhe jak neobkhidna umova modernizaciji systemy profesijnoji osvity Ukrainy [Digital educational environment as a necessary condition for the modernization of the vocational education system of Ukraine]. *Informacijno-resursne zabezpechennja osvitnjogho procesu v umovakh didzhytalizaciji suspiljstva*. (s. 216–219). Kyjiv: Naukovo-metodychnyj centr VFPO [in Ukrainian].

Kozubcov, I.M. (2023). Modelj systemy stupenevoji pidghotovky majbutnikh naukovy-pedagoghichnykh pracivnykiv zakladiv vyshhoji osvity do naukovoji-dijalnosti v «cyfrovomu osvitho-naukovomu seredovyshhi» [Model of a system of gradual training of future scientific and pedagogical workers of higher education institutions for scientific activity in the "digital educational and scientific environment"]. *Visnyk nauky ta osvity*, 6(12), 414-430. Retrieved from <https://surl.li/tqhnhw> [in Ukrainian].

Petrenko, L.M., Kucherjavyj, O.Gh., Lavrinenko, O.A., Trynus, O.V., & Kozubcov, I.M. (2024). *Cyfrovij suprovid profesijnoji pidghotovky majbutnikh vykladachiv u vojennyj ta povojennyj chas* [Digital support for professional training of future teachers in wartime and post-war times]: zb. nauk. pracj. Kyjiv: Vyd-vo TOV «Jurka Ljubchenka». Retrieved from [https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742926/1/Zbirnyk%20naukovykh%20pracj\\_2024.pdf](https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742926/1/Zbirnyk%20naukovykh%20pracj_2024.pdf) [in Ukrainian].

Romanovskij, O.Gh., Kajdalova, L.Gh., Romanovska, O.O., & Naumenko, N.V. (2022). Cyfrovi osvithi tekhnologhiji u pidghotovci majbutnikh vykladachiv vyshhoji shkoly v umovakh karantynu [Digital educational technologies in the training of future higher education teachers in quarantine conditions]. *Informacijni tekhnologhiji i zasoby navchannja*, 1(87), 255-277. Retrieved from <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740039/1/Oleksandr%20Gheorghi%20Romanovskij.pdf> [in Ukrainian].

Tkachuk, Gh.E. (2021). Formuvannja cyfrovogho osvithogho seredovyshha dlja pidvyshhennja yakosti pidghotovky zdobuvachiv osvity [Formation of a digital educational environment to improve the quality of training for education seekers]. *Upravlinnja yakistju pidghotovky fakhivciv v umovakh cyfrovoji pedagoghiky*. (s. 83–85). Kharkiv: KP «Misjka drukarnja» [in Ukrainian].

## АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто особливості створення та використання цифрового освітнього середовища у процесі професійної підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти. Актуальність теми зумовлена стрімким розвитком інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та цифровізацією освіти, що докорінно змінюють формат взаємодії між учасниками освітнього процесу, методи організації навчання та підходи до формування професійних компетентностей викладача нового покоління. Цифрове освітнє середовище розглядається не як сукупність технічних засобів, а як інтегрована педагогічна система, що має власні функції, структуру, принципи побудови та потенціал впливу на розвиток особистості майбутнього фахівця. У статті визначено основні функції цифрового освітнього середовища – освітню, комунікаційну, адаптаційну, діагностичну та організаційну. Показано, що за умови педагогічно обґрунтованого використання цифрове середовище сприяє підвищенню мотивації здобувачів, забезпечує варіативність форм і методів навчання, активізує самостійну діяльність і професійну рефлексію. Особливу увагу приділено необхідності формування цифрової компетентності майбутніх викладачів, що охоплює не лише володіння технічними засобами та сервісами, а й здатність критично оцінювати й адаптувати цифрові інструменти відповідно до дидактичних цілей та особливостей освітнього контексту. Автором проаналізовано виклики, що супроводжують впровадження цифрових

*освітніх середовищ у практику ЗВО: цифрова нерівність, неоднорідність ІК-компетентностей серед здобувачів і викладачів, ризики формалізації цифрової освіти та етичні аспекти онлайн-комунікації. Обґрунтовано, що для ефективної реалізації потенціалу цифрового середовища необхідно цілісно інтегрувати його компоненти у зміст і структуру освітніх програм, забезпечити підвищення кваліфікації педагогів, а також створити сприятливі організаційно-методичні умови на рівні закладу освіти. Підкреслено, що цифрове освітнє середовище не має залишатися допоміжним елементом у підготовці майбутнього викладача, а повинно розглядатися як стратегічно важлива складова сучасної вищої педагогічної освіти. Перспективами подальших досліджень визначено розробку моделей цифрової компетентності, критеріїв якості цифрової взаємодії в освітньому процесі, а також вивчення психологічних та аксіологічних аспектів цифрової трансформації вищої школи.*

**Ключові слова:** *цифрове освітнє середовище, заклади вищої освіти, професійна підготовка, майбутні викладачі, цифрова компетентність, освітні технології.*

УДК 374.7.018.46:004.7

## **USE OF DIGITAL PLATFORMS TO IMPROVE THE QUALITY OF POSTGRADUATE TEACHER TRAINING**

### **ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

**Яна Топольник**

доктор педагогічних наук, професор,  
E-mail: yannetkatop@gmail.com  
ORCID ID 0000-0001-7885-9454  
ДВНЗ «Донбаський державний  
педагогічний університет», Україна

**Yana Topolnyk**

D.Sc. in Pedagogy, Professor,  
E-mail: yannetkatop@gmail.com  
ORCID ID 0000-0001-7885-9454  
SHEI "Donbas State Pedagogical  
University", Ukraine

#### **ABSTRACT**

*The article states that the digitization of education in Ukraine requires the combined efforts of scholars and practitioners in the fields of pedagogy and psychology, as well as digital technology specialists, to find interdisciplinary solutions to contemporary problems in the organization of the educational process using digital platforms. Based on an analysis of the scientific views of domestic and foreign scientists, the goals, tasks, functions, characteristics, and features of digital platforms are identified. The scientific views of representatives of psychological and pedagogical research are summarized, and digital platforms for postgraduate pedagogical education institutions are defined as an open educational information and communication environment providing students with free access to educational information, promoting democracy, productivity, interaction, interactivity, accessibility, individualization, differentiation, and objective assessment of learning. Attention is drawn to the fact that in order to improve the quality of education and the democracy of learning in postgraduate education institutions, the following platforms are used:*